

23.04.2019

Asia/4

§ 78

Terveysasemien lääkäripalvelujen järjestäminen palvelusetelillä

HEL 2019-003871 T 06 00 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti kokeilla palveluseteliä yhtenä terveysasemien lääkäripalveluiden järjestämistapana 3.6.2019 alkaen korkeintaan vuoden 2020 loppuun saakka. Tällä välin toimialalla pyritään aktiivisesti ratkaisemaan omien terveyskeskusten lääkäripalveluiden saatavuusongelmat.

Lautakunta vahvistaa palvelusetelin arvoksi 3.6.2019 alkaen 67 euroa (alv 0 %).

Samalla lautakunta päätti, että asiakasmaksua ei peritä palvelusetelin yhteydessä ja palveluntuottajan on hinnoiteltava palvelunsa siten, että palvelusetelin arvo kattaa asiakkaan vastaanottokäynnin ja tarvittavat palvelukuvauksessa määritellyt lisätutkimukset.

Lisäksi lautakunta päätti, että toimialajohtaja päättää jatkossa lääkäripalvelujen palvelusetelin arvon enimmäismäärästä lautakunnan päättämien raja-arvojen sisällä.

Edelleen lautakunta päätti, että lääkäripalvelujen palvelusetelin raja-arvot ovat jatkossa 56–75 euroa (alv 0 %).

Käsittely

Vastaava hankintasihteeri Christian Ehnlund ja va. terveysasemien johtajalääkäri Timo Lukkarinen olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sandra Hagman: Muutetaan päätösehdotuksen ensimmäinen kappale muotoon: "Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää kokeilla palveluseteliä yhtenä terveysasemien lääkäripalveluiden järjestämistapana 3.6.2019 alkaen korkeintaan vuoden 2020 loppuun saakka. Tällä välin toimialalla pyritään aktiivisesti ratkaisemaan omien terveyskeskusten lääkäripalveluiden saatavuusongelmat."

Kannattaja: jäsen Sakari Männikkö

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

23.04.2019

Asia/4

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Sandra Hagman)

Jaa-äännet: 5

Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Matias Pajula

Ei-äännet: 7

Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Sandra Hagman, Kati Juva, Sakari Mänikkö, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Tuomas Tuure

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sandra Hagmanin vastaehdotuksen äänin 7 - 5 (tyhjää 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti asiasta päätösehdotuksen ensimmäisen kohdan osalta esittelijän ehdotuksesta poiketen ja päätösehdotuksen muilta osin esittelijän ehdotuksen mukaan.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Timo Lukkarinen, va. terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.j.lukkarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Palvelukuvaus (korjattu 15.4.2019)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää, että palveluseteli on 3.6.2019 alkaen yksi terveysasemien lääkäripalvelujen järjestämistapa.

Lautakunta vahvistaa palvelusetelin arvoksi 3.6.2019 alkaen 67 euroa (alv 0 %).

Samalla lautakunta päättää, että asiakasmaksua ei peritä palvelusetelin yhteydessä ja palveluntuottajan on hinnoiteltava palvelunsa siten,

että palvelusetelin arvo kattaa asiakkaan vastaanottokäynnin ja tarvittavat palvelukuvauksessa määritellyt lisätutkimukset.

Lisäksi lautakunta päättää, että toimialajohtaja päättää jatkossa lääkäripalvelujen palvelusetelin arvon enimmäismäärästä lautakunnan päättämien raja-arvojen sisällä.

Edelleen lautakunta päättää, että lääkäripalvelujen palvelusetelin raja-arvot ovat jatkossa 56–75 euroa (alv 0 %).

Esittelijän perustelut

Vastaava hankintasihteeri Christian Ehlund ja va. terveysasemien johtajalääkäri Timo Lukkarinen ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Terveysasemien lääkäripalvelujen hankkiminen sosiaali- ja terveystoimialalla

Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan käyttösuunnitelmassa 2019 on terveysasemia koskevana sitovana tavoitteena terveysasemien T3-keskiarvon (hoitopääsyajan mittari) lasku alle kymmeneen ja yksittäisenkin aseman kohdalla alle 20:een vuoden 2019 loppuun mennessä. Lääkärien rekrytointivaikeuksien takia erityisesti lääkärivastaanottojen lisääminen kysynnän mukaiseksi on ollut haastavaa. Toisaalta terveysasemien kyky reagoida lyhyisiin ja tilapäisiin tuottavuuden ja saatavuuden ongelmiin on rajallinen.

Helsingin alueella toimii lukuisia pieniä ja suuria yksityisiä lääkäripalveluiden palveluntuottajia. Heidän toimintamallinsa perustuu ja tuottajien välinen kilpailuasetelma edellyttää pitkälti hallittua ylikapasiteettia, jotta asiakkaita voidaan palvella viiveettä.

Toimialan terveysasemat ja sisätautien poliklinikka -palvelu on kevään 2019 aikana kokeillut suoraostoilla lääkärivastaanottojen hankintaa palveluntuottajilta. Kokeiluun ovat osallistuneet palveluntuottajina Pihlajalinna Oy ja Mehiläinen Oy. Näiltä on suoraostoilla hankittu palvelua, johon on kuulunut lääkärin fyysinen vastaanotto, perustason laboratorio- ja röntgen-tutkimuksia sekä näihin liittyvä vastausten kertominen potilaalle ja tarvittava reagointi, mukaan lukien mahdolliset reseptit, lähetteet, hoito-ohjeet ja sairaslomatodistukset.

Suoraostot ovat mahdollistaneet ketterän ja toimivan ratkaisun terveysasemien saatavuuden korjaamiseksi tilapäisissä ja osin jo kroonistuneissakin ongelmatilanteissa. Asiakkaat ja henkilökunta ovat olleet tyytyväisiä toimintamalliin. Suoraostopalvelun piiriin on 11.2.–9.4.2019 mennessä ohjattu noin 1 100 asiakasta kuudelta asemalta ja käyneitä on ollut noin 900.

23.04.2019

Asia/4

Asiakkaalla on myös oikeus olla käyttämättä palveluseteliä, jolloin palvelu toteutetaan sosiaali- ja terveystoimialan omana toimintana.

Perustelut palvelusetelin käytölle

Palvelusetelin on tarkoitus helpottaa asiakkaiden lääkäriin pääsyä tilanteessa, jossa odotusajat ovat muodostuneet kohtuuttoman pitkiksi. Palvelusetelijärjestelmä lisää asiakkaan valinnanvapautta ja toisaalta mahdollistaa terveysasematoiminnan laadukkaan palvelun myös tilapäisissä tuottavuuden häiriötilanteissa.

Palvelusetelin käytöstä terveysasemat ja sisätautipoliklinikan budjetin sallimissa rajoissa määrittää terveysasemien johtajalääkäri.

Palveluseteliä jaetaan ensisijaisesti T3- ja saatavuusongelmissa paini-ville asemille. Tavoite on käyttösuunnitelman mukaisen T3:n saavuttaminen. Johtavat ylilääkit päättävät terveysasemien johtajalääkäriin antamissa rajoissa asemakohtaisista palvelusetelien jakomääristä, jakamisen aloittamisesta ja päättämisestä.

Palvelusetelin arvo

Terveysasemien lääkäripalvelujen palvelusetelin arvoksi esitetään tämän hetkisten Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan oman toiminnan, palveluntuottajien kanssa neuvoteltujen hintojen ja suoraostokokeilun tuomien kokemusten pohjalta:

Lääkäripalvelu sisältäen tutkimukset 56–75 euroa (alv 0 %).

Lähtötilanteessa palvelusetelin arvoksi esitetään 67 euroa (alv 0 %).

Hintahaitaria esitetään siksi, että markkinatilanne, ostojen määrä ja sääntökirjalla määriteltävä tarkempi palvelunkuvaus voivat vaikuttaa markkinahintaan. Siksi on tarkoituksenmukaista, että toimialajohtaja voi jatkossa päättää palvelusetelin arvon edellä mainituissa rajoissa.

Hintahaitarin ylä- ja alarajoja esitetään palveluntuottajilta saatujen hintojen ja suoraostovaiheen kokemusten perusteella.

Kustannukset

Lääkärivastaanottojen järjestäminen palvelusetelillä toteutetaan terveysasemat ja sisätautien poliklinikka -palvelun budjetin puitteissa. Tarkoitus on korjata saatavuuden ongelmaa. Huomioiden mahdollinen piilokesynty ja toisaalta lyhempien odotusaikojen mahdollinen palvelujen houkuttelevuutta lisäävä vaikutus, lääkärikäyntien määrää tulee tarkasti seurata. Lääkärivastaanoton tuottaminen palvelusetelillä on las-

23.04.2019

kennallisesti jonkin verran omaa tuotantoa kalliimpaa, mutta tulee kuitenkin suoraostolääkäreitä edullisemmaksi.

Vuonna 2019 seteliä jaettaisiin enimmillään noin 4 000. Terveysasemien lääkärivastaanottojen reppu, eli jo varattujen aikojen kokonaismäärä, oli maaliskuussa 2019 noin 9 100 vastaanottoa. Tällä palvelusetelmäärällä, mikäli tuotanto ei muuten häiriinny, saataisiin reppua purettua merkittävästi ja sillä tulisi olemaan selkeä vaikutus T3:een.

Palvelusetelistä päättäminen Helsingissä

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain 4 §:n mukaan kunta päättää ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan 18.12.2018 (§ 345) hyväksymän Sosiaali- ja terveystoimialan käyttösuunnitelman 2019 mukaan Helsingin kaupunki pyrkii edistämään asiakkaan valinnanvapautta ja parantaa asiakastyytyväisyyttä luomalla asiakkaalle enemmän valinnanvapauden mahdollisuuksia. Siksi nykylainsäädännön mukaisia palvelusetelivaihtoehtoja ja niiden käyttöä lisätään sekä kartoitetaan henkilökohtaisen budjetin laajentamisen mahdollisuuksia. Palvelusetelivaihtoehto terveysasemapalveluissa valmistellaan lautakunnan päätettäväksi keväen 2019 aikana.

Kaupunginvaltuuston 16.1.2019 (§ 5) hyväksymän hallintosäännön 18 luvun 1 §:n 1 kohdan mukaan sosiaali- ja terveyslautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää palvelusetelin käyttämisestä sekä palvelusetelin arvon vahvistamisesta.

Hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momentin 7 kohdan mukaan sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja päättää palveluntuottajille asetettavista vaatimuksista ja viranhaltijoista, jotka hyväksyvät palveluntuottajat.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Palvelusetelivaihtoehto vaikuttaa myönteisesti terveyteen, hyvinvointiin ja elämänlaatuun nopeuttamalla asiakkaiden hoitoon pääsyä. Nopeammalla hoitoon pääsyyllä voi olla myös epäsuoria positiivisia vaikutuksia asiakkaiden työkykyyn tai sen palautumiseen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Timo Lukkarinen, va. terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alv.nro
FI02012566

23.04.2019

Asia/4

timo.j.lukkarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Palvelukuvaus (korjattu 15.4.2019)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 09.04.2019 § 64

HEL 2019-003871 T 06 00 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

09.04.2019 Pöydälle

Vastaava hankintasihteeri Christian Ehnlund oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle jäsen Karita Toijosen ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Timo Lukkarinen, va. terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.j.lukkarinen(a)hel.fi